

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

นนทวิ จุลจันทร์^{1*}, อภิสิต สมศรีสุข² และ ทรัพย์ศิริ จันทรักษ์³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A STUDY PRINCIPAL'S OF ETHICAL LEADERSHIP COMPONENTS IN SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER SAKHON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 3

Nontawee Chunlakhan^{1*}, Apisit Somsrisuk² and Suphiran Jantarak³

^{1,2,3}Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand.

Corresponding author e-mail: nontawee555@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 23 มิถุนายน 2566

วันที่ได้รับการแก้ไข (Revised) 29 ตุลาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 6 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นการวิจัยเอกสารดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 แหล่ง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบ 2) ยืนยันองค์ประกอบ ตามกรอบที่ได้สังเคราะห์จากเอกสารโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสอบถามความคิดเห็น ชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25) ความยุติธรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.26) ความซื่อสัตย์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.28) ความน่าไว้วางใจมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23) และความน่าเคารพนับถือมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23)

คำสำคัญ: องค์ประกอบ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the ethical leadership components of school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. Documentary research method was employed which was divided into two steps: 1) Studying relevant theories and fifteen related research papers for synthesizing research components and 2) Approving the components of school leadership directors by five experts. The research instruments are data analysis and synthesis form and a 5-point Likert scale questionnaire. The data was analyzed by using means and standard deviation.

The results showed that the ethical leadership of school administrators under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 5 components: 1) Responsibility consisting of scoring highest at ($\bar{X}$ = 4.93, S.D. = 0.25) 2) Justice consisting of scoring highest at ($\bar{X}$ = 4.92, S.D. = 0.26) 3) Honesty consisting of scoring highest at ($\bar{X}$ = 4.90, S.D. = 0.28) 4) Reliability consisting of scoring highest at ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.23) and 5) Respectability consisting of scoring highest at ($\bar{X}$ = 4.86 , S.D. = 0.23)

Keywords: Component, Ethical Leadership, School Administrators

บทนำ

ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก จากการเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรมและองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครอง และด้านประชากร หากประเทศไทยสามารถตั้งรับได้เป็นอย่างดีก็จะสามารถป้องกันปัญหา สามารถพัฒนาและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ ในทางตรงข้ามหากประเทศไทยไม่ตระหนัก จะเกิดปัญหาตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาคุณธรรมจริยธรรม สิ่งแวดล้อม ความรุนแรงทางการเมืองการปกครอง ความล้าหลังของประเทศ ฯลฯ และอาจต้องเสียประโยชน์หรือถูกเอาเปรียบจากประเทศอื่น (หงษา วงศ์จำปา, 2560)

อิทธิพลดังกล่าวได้ส่งผลกระทบถึงปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไทย ถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ทำให้หน่วยงานทุกสังกัดมีความจำเป็นจะต้องเร่งพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นับว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ นอกจากจะเกิดปัญหากับเด็กและเยาวชนไทยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัญหาครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดจากครูในการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การกอบโกยผลประโยชน์จากอาชีพตน ปัญหาครูเล่นการพนัน ติดสุรา การล่วงละเมิดทางเพศของครูที่กระทำต่อนักเรียน เรื่องการทำร้ายร่างกายเด็ก การลงโทษเกินกว่าเหตุ การใช้คำพูดที่รุนแรงและก้าวร้าวกับนักเรียน และประเด็นปัญหาสำคัญยังเป็นประเด็นของผู้บริหารสถานศึกษา ยังมีพฤติกรรมที่ยังไม่เหมาะสมซึ่งอาจเกิดการขาดคุณธรรมอันได้แก่ การทุจริตต่อหน้าที่ การก่อกวนต้ออาญา การประพฤติผิดต่อระเบียบ ผิดศีลธรรม ขาดการรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อันเหมาะสมอย่างไม่มีสาเหตุอันควร ติดสุราและของมีนเมา ติดการพนันอบายมุขต่าง ๆ การทะเลาะวิวาทกัน การทำร้ายร่างกายผู้อื่น การมีความสัมพันธ์กับคู่สมรสผู้อื่น ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่หลาย ๆ ภาคส่วนต้องให้ความสำคัญหรือต้องเร่งรัดให้มีการพัฒนามากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากแผนยุทธศาสตร์ชาติได้มีจุดเน้นในการ

พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ด้วยการบูรณาการจัดการเรียนการสอนด้วยการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580, 2561, น.31) จึงถือเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาสิ่งที่เป็นปัญหาข้างต้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษามีความเข้มแข็ง ส่งเสริมให้พฤติกรรมของบุคลากรทั้งครูและนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ประกอบกับการเกิดวิกฤตในด้านจริยธรรมของผู้นำ รวมถึงคนในสังคมทั้งจริยธรรม ไม่สนใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือไม่สนใจในเรื่องจิตวิญญาณ แต่สนใจความต้องการหรือผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม ส่วนผู้บริหารก็สนใจแต่เรื่องผลประโยชน์ของตนเอง ไม่สนใจผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย ไม่สนใจชุมชน ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ฯลฯ จึงได้มีการตระหนักว่าคนหรือผู้บริหารแบบนี้ หรือสังคมแบบนี้จะไปไม่รอด หรือไม่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำแนวใหม่หรือภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) นั้นหมายถึง ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องเปลี่ยนกรอบแนวคิดแบบกลับตรงกันข้าม จะต้องหันมาดูแลเอาใจใส่สนใจความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน บนพื้นฐานของความถูกต้องชอบธรรมให้มากขึ้น

จากปัญหาในสังคมซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรม และทางแก้ปัญหาหรือป้องกันด้วยการสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ได้ทราบองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้ร่วมงาน ให้มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่สูงขึ้นและสามารถเป็นต้นแบบของผู้ใต้บังคับบัญชาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีขั้นตอน

วิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบ โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูล จำนวน 15 แหล่ง เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป หรือร้อยละ 50 เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดย

1. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สังเคราะห์ได้ตามขั้นตอนที่ 1

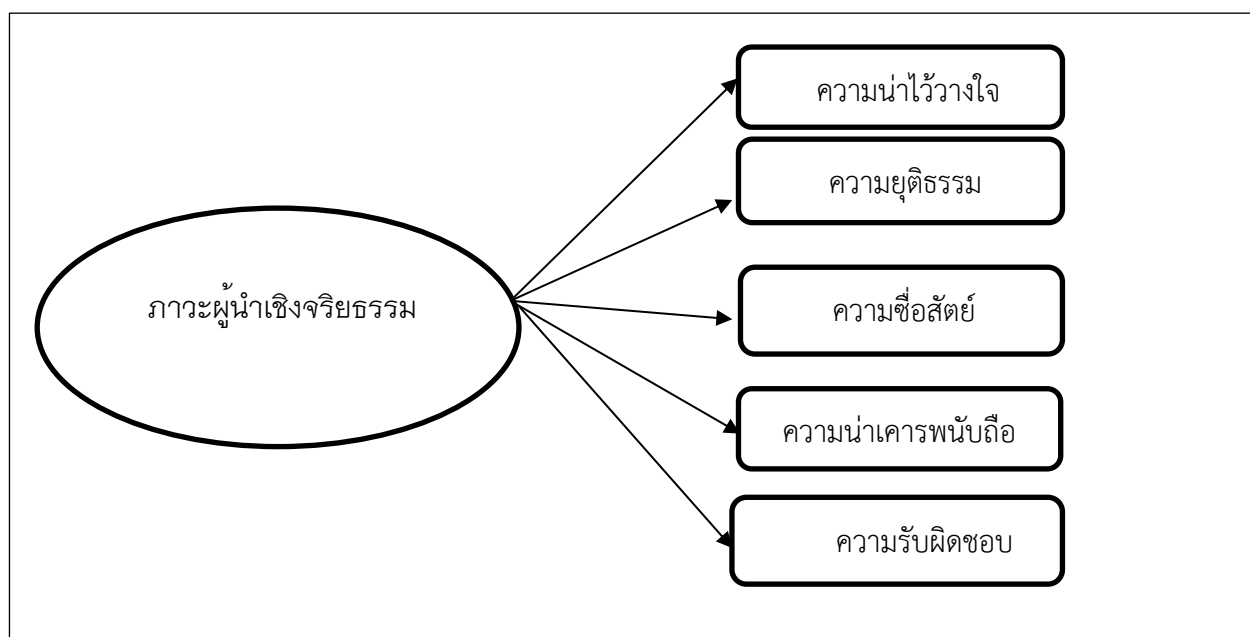
แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (1967) และ บุญชม ศรีสะอาด. (2556) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
3. ยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตามคุณสมบัติและประสบการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ประกอบด้วย
 - 3.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน
 - 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน
 - 3.3 ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ
5. สรุปผลจากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความน่าไว้วางใจ 2) ความรับผิดชอบ 3) ความน่าเคารพนับถือ 4) ความยุติธรรม และ 5) ความซื่อสัตย์ ดังแสดงในตารางที่ 1

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามี 16 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ได้องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความน่าไว้วางใจ 2) ความยุติธรรม 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความน่าเคารพนับถือ และ 5) ความรับผิดชอบ สามารถสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมได้ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้น ได้นำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน)

	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ความน่าไว้วางใจ	4.86	0.23	มากที่สุด	4.86	0.23	มากที่สุด
1.1	ผู้บริหารมีความจงรักภักดี	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2	ผู้บริหารมีเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
1.3	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใต้บังคับ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.4	ผู้บริหารมีความโปร่งใสและจริงจัง มีความเป็นธรรม และใช้วิจารณ์ญาณ ในการตัดสินใจ	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
1.5	ผู้บริหารมีความมั่นคงสม่ำเสมอ ในคำพูดและการกระทำ	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
1.6	ผู้บริหารใส่ใจ แนะนำ ช่วยเหลือ ในการปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษา	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
1.7	ผู้บริหารให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วม ปฏิบัติพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
2. ความยุติธรรม		4.92	2.63	มากที่สุด	4.92	2.63	มากที่สุด
2.1	ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2	ผู้บริหารมีความยุติธรรมและสอดคล้อง กับความเป็นจริงโดยไม่ใช้อคติหรือ ความชอบส่วนตัว	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3	ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้อื่นด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกัน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4	ผู้บริหารไม่เอารัดเอาเปรียบ ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
2.5	ผู้บริหารให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
3. ความซื่อสัตย์		4.90	2.77	มากที่สุด	4.90	2.77	มากที่สุด
3.1	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เที่ยงตรง เที่ยงธรรม ไม่มีผลประโยชน์ ทับซ้อน ไม่คดโกง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2	ผู้บริหารเป็นผู้ที่สำรวม รักษาจรรยา อย่างเคร่งครัด	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.3	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
3.4	ผู้บริหารเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ความน่าเคารพนับถือ		4.86	0.23	มากที่สุด	4.86	0.23	มากที่สุด
4.1	ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพเคารพ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	ผู้บริหารมีความเกรงใจผู้อื่น	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
4.3	ผู้บริหารมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
4.4	ผู้บริหารมีสัมมาคารวะและให้เกียรติผู้อื่น	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
4.5	ผู้บริหารรักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตนเอง	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
4.6	ผู้บริหารยอมรับในความแตกต่างของบุคคลโดยปราศจากความลำเอียง	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
4.7	ผู้บริหารไม่ตัดสินคนอื่นด้วยเพียงแค่อุปนิสัยและการแสดงออกที่ปรากฏจากภายนอกเท่านั้น	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ความรับผิดชอบ		4.93	0.25	มากที่สุด	4.93	0.25	มากที่สุด
5.1	ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ต่อสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2	ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3	ผู้บริหารจัดจ่อและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4	ผู้บริหารเป็นผู้เสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
5.5	ผู้บริหารเป็นผู้ยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	4.80	0.48	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
5.6	ผู้บริหารเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า

1. ผลการยืนยันองค์ประกอบหลักภาพรวม พบว่า ความรับผิดชอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25) ความยุติธรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.26) ความซื่อสัตย์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.28) ความน่าไว้วางใจมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23) และ ความน่าเคารพนับถือมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23)

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบรายด้าน พบว่า

2.1 ความน่าไว้วางใจ ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ผู้บริหารมีเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใต้บังคับ 4) ผู้บริหารมีความโปร่งใสและจริงใจมีความเป็นธรรม และใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ 5) ผู้บริหารมีความมั่นคงสม่ำเสมอในคำพูดและการกระทำ 6) ผู้บริหารใส่ใจ แนะนำ ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานกิจกรรมของสถานศึกษา และ 7) ผู้บริหารให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมคิดรวางแผนและร่วมปฏิบัติ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด ทุกตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23)

2.2 ความยุติธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 2) ผู้บริหารมีความยุติธรรมและสอดคล้องกับความเป็นจริงโดยไม่ใช้อคติหรือความชอบส่วนตัว 3) ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่นด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน 4) ผู้บริหารไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ใต้บังคับบัญชา และ 5) ผู้บริหารให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด ทุกตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.26)

2.3 ความซื่อสัตย์ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรงเที่ยงธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่คดโกง 2) ผู้บริหารเป็นผู้ที่สำรวม รักษาจากสัตย์อย่างเคร่งครัด 3) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และ 4) ผู้บริหารเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด ทุกตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.28)

2.4 ความน่าเคารพนับถือ ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ เคารพ 2) ผู้บริหารมีความเกรงใจผู้อื่น 3) ผู้บริหารมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 4) ผู้บริหารมีสัมมาคารวะและให้เกียรติผู้อื่น 5) ผู้บริหารรักษากฎระเบียบและศักดิ์ศรีของตนเอง 6) ผู้บริหารยอมรับในความแตกต่างของบุคคลโดยปราศจากความลำเอียง และ 7) ผู้บริหารไม่ตัดสินคนอื่นด้วยเพียงแค่อุปนิสัยและการแสดงออกที่ปรากฏจากภายนอกเท่านั้น พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด ทุกตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23)

2.5 ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ต่อสถานศึกษา 2) ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ผู้บริหารจดจ่อและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ 4) ผู้บริหารเป็นผู้เสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 5) ผู้บริหารเป็นผู้ยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และ 6) ผู้บริหารเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25)

อภิปรายผล

จากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1.) ความน่าไว้วางใจ 2.) ความยุติธรรม 3.) ความซื่อสัตย์ 4.) ความน่าเคารพนับถือ และ 5.) ความรับผิดชอบ

1. ความน่าไว้วางใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความน่าไว้วางใจ เป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี ซึ่งสอดคล้องกับสุเทพ ปาลสาร (2555, หน้า 74) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) ออกเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้ 1.) ความไว้วางใจ (Trust) 2.) ความรับผิดชอบ (Responsibility) 3.) ความเคารพ (Respect) 4.) เป็นพลเมืองดี (Citizenship) 5.) ความยุติธรรม (Fairness)

2. ความยุติธรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องจาก ความยุติธรรม คือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ยุติธรรมและสอดคล้องกับความเป็นจริงโดยไม่ใช้อคติหรือความชอบส่วนตัว ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่นด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบ ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับภานุวัฒน์ บุญธัญกิจ (2564, หน้า 53) พบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม มีจำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.) ด้านความยุติธรรม 2.) ด้านความรับผิดชอบ 3.) ด้านความซื่อสัตย์ 4.) ด้านความไว้วางใจ 5.) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 6.) ด้านความเคารพ และ 7.) ด้านความเป็นพลเมืองดี

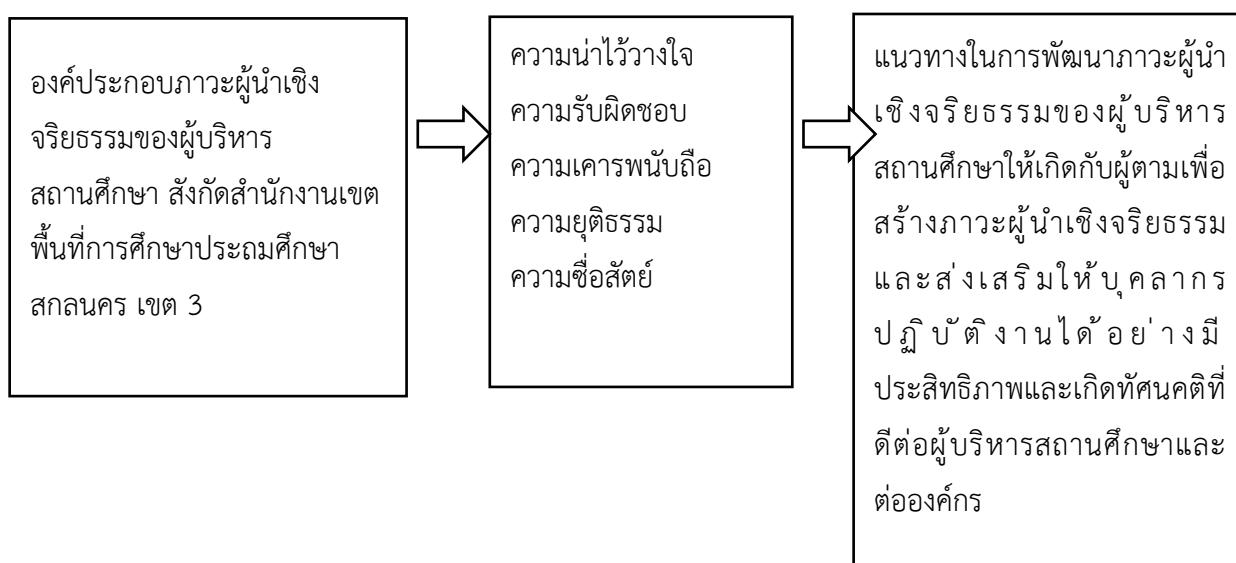
3. ความซื่อสัตย์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องจาก ความซื่อสัตย์ คือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงตรง เที่ยงธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่คดโกง เป็นผู้ที่สำรวม รักษาवासดีอย่างเคร่งครัด และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับณัฐริดา นิพนธ์ (2562, หน้า 28) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความยุติธรรม 2. ความซื่อสัตย์ 3. ความเอื้ออาทร 4. ความไว้วางใจ 5. ความเคารพ

4. ความน่าเคารพนับถือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความน่าเคารพนับถือ คือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ เคารพ และมีความเกรงใจ มีความเห็นอกเห็นใจ มีสัมมาคารวะและให้เกียรติผู้อื่น การรักษากฎระเบียบและศักดิ์ศรีของตนเอง การยอมรับในความแตกต่างของบุคคลโดยปราศจากความลำเอียง ยอมรับในเรื่องของความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ เจตคติของผู้อื่น โดยไม่ตัดสินคนอื่นด้วยเพียงแค่บุคลิกและการแสดงออกที่ปรากฏจากภายนอกเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ คำพร กองเตย (2560, หน้า 38) สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 5 องค์ประกอบ คือ 1. องค์ประกอบด้านความไว้วางใจ 2. องค์ประกอบด้านความยุติธรรม 3. องค์ประกอบด้านความเคารพ 4. องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ 5. องค์ประกอบด้านซื่อสัตย์

5. ความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความรับผิดชอบ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ จดจ่อและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในเวลาที่กำหนด การเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมทั้งจะยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมานันต์ ทุมทินโน (2563, หน้า 31) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมสังกัดมหาเถรสมาคมสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครพนม พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความไว้วางใจ 2. ความเคารพ 3. ความยุติธรรม 4. ความรับผิดชอบ

องค์ความรู้จากการศึกษา

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำมาสร้างแผนพัฒนาการเรียนรู้และฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารอีกทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการดำเนินงานส่งเสริมประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งผู้บริหารที่สามารถสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้กับผู้ตามได้นั้น จะทำให้การบริหารงานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจให้เกิดแก่ผู้ตาม มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน และมีความน่าเชื่อถือซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปเป็นกรอบในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิผลตามบริบทของสถานศึกษา
 - 1.2 ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นกรอบ ในการจัดทำนโยบายพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย
 - 2.2 ควรศึกษาปัจจัยในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร รักสวน. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์)
- ชนิษฐ์นิชา ทองสุข. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- คำพร กองเตย. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- ณัฐริดา นิพนธ์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
- ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม)
- เนาวรัตน์ รอดเพียร. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปัทมา แคนยุกต์. (2554). *รูปแบบการสร้างเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคใต้.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ)
- พระมานต์ ธมฺมทินโน. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครพนม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
- ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- วันเฉลิม รูปสูง. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม)
- วิภาวดี อินทร์ด้วง. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2.* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี)
- สุธาสนี แม้นญาติ. (2554). *โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

- สุเทพ ปาลสาร. (2555). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย: ม.ป.พ
- หนูไกร มาเชค. (2559). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- หงษา วงค์จำปา. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale," in *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.